

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

මාතර ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය මෙහෙයුම් ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් වලින් සමන්විත 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172 (1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මාතර ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වගණනය කළ මතයක් පළ කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුවෙන් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්ථානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහභූරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කල ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකි වන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශීය සභාව ක්‍රියාකර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් තෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාකර්‍යාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ.

- (අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.
- (ආ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ලැබිය යුතු උසාවි දඩ රු.3,986,423 ක් ස්ථාවර තැන්පතු දෙකක පොළිය රු.433,333 ක් හා මැයි සිට දෙසැම්බර් දක්වා කාල පරිච්ඡේදයට අදාළව මුද්දර ගාස්තු ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.	නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව	නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ආ) ගෙවිය යුතු කර්මාන්ත වියදම රු.146,291 ක් වෙනුවෙන් ණයහිමි ප්‍රතිපාදන සලස්වා නොතිබුණු අතර කර්මාන්ත 12 කට අදාළව ගෙවිය යුතු කර්මාන්ත ණයහිමි ශේෂය රු.117,086 ක් වැඩියෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි. .	නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඇ) ආදායම් ශීර්ෂ 02 ක් වෙනුවෙන් කලින් ලද රු.192,256 ක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායමක් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඈ) 2019 වර්ෂයේදී නිරවුල් කරන ලද රු.65,700 ක් වූ විවිධ තැන්පතු ශේෂ 19 ක් විවිධ තැන්පතු යටතේ ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

1.6.2 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාකර්‍යාව

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව හිඟහිටි වරිපනම් බදු ශේෂය රු.9,003,871 ක් වූ අතර ඊට අදාළ උපලේඛණය අනුව ශේෂය රු.9,298,187 ක් වීම නිසා රු. 294,316 ක වෙනසක් පැවතුණි.	නිවැරදි කරන බව.	අදාළ ශේෂවල වෙනස්කම් සසඳා ගිණුම් නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කළ යුතු වේ.

1.6.3 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
අවශ්‍ය තොරතුරු ඉදිරිපත් නොකිරීම නිසා එකතුව රු.92,014,759 ක් වූ ගිණුම් විෂයයන් 06 ක් සතුටුදායක ලෙස පරීක්ෂා කිරීමට නොහැකි විය.	නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කරන බව.	මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන ගිණුම් ශේෂ තහවුරු කරන සාක්ෂි ඉදිරිපත් කළ යුතු වේ.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු. 10,957,838 ක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු.7,180,069 ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

ආදායම් ප්‍රභවය	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	2023			දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	2022		
		බිල් කළ ආදායම	රැස් කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය			බිල් කළ ආදායම	රැස් කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
(i) වරිපනම් හා බදු	15,224,000	10,858,148	11,153,324	9,024,248	9,126,000	5,031,253	4,912,719	9,319,424	
(ii) කුලී	5,589,300	2,704,324	3,124,568	192,156	4,880,100	1,936,974	2,173,620	612,400	
(iii) බලපත්‍ර ගාස්තු	3,045,100	2,618,633	2,696,433	84,000	4,117,100	1,410,800	1,466,484	161,800	
(iv) වෙනත් ආදායම්	13,147,000	17,673,734	18,749,479	5,523,507	7,698,000	3,015,369	3,292,893	6,599,252	
	37,005,400	33,854,839	35,723,804	14,823,911	25,821,200	11,394,396	11,845,716	16,692,876	

2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කායර්සාධනය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
-----	-----	-----
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය ආරම්භයට හිඟ වරිපනම් බදු ශේෂය රු.9,294,946 ක් වූ අතර, වරිපනම් ඒකක 5352 කට අදාළව වර්ෂය තුළදී බිල් කිරීම් රු.4,770,972 ක් සමඟ රු.14,065,918 ක් අයවිය යුතුව තිබුණි. වර්ෂය තුළදී මුළු අයවීම් රු.5,062,047 ක් වීම නිසා වර්ෂය අවසානයට රු.9,003,871 ක හිඟ ශේෂයක් පැවතුණි.	හිඟ ශේෂ අයකර ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	හිඟ ආදායම් කඩිනමින් අය කළ යුතුය.
(ආ) පළාත් සභාවේ ප්‍රධාන ලේකම්වරයාගෙන් හා අනෙකුත් බලධාරීන්ගෙන් මුද්දර ගාස්තු වෙනුවෙන් රු.19,129,617 ක් ලැබිය යුතුව තිබුණි.	මේ වන විට ඉන් රු.13,613,577 ක මුදලක් ලැබී ඇති බව.	හිඟ ආදායම් කඩිනමින් අය කළ යුතුය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 පනතින් පවරා ඇති කායර්සන් ඉටු කිරීම

ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 3 වන වගන්තිය යටතේ මහජන සෞඛ්‍ය, පොදු උපයෝගීතා සේවා සහ පොදු මංමාවත් පිළිබඳ කාරණා විධිමත් කිරීම හා පාලනය කිරීම, ජනතාවගේ සුඛ විහරණය, පහසුව හා සුභසාධනය යන සභාව විසින් ඉටු කළයුතුව තිබුණු කර්තව්‍යයන් ඉටු කිරීම පිළිබඳව නිරීක්ෂණය වූ කරුණු පහත දැක්වේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
-----	-----	-----
මාතර ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රදේශය තුළ දෛනිකව කසළ ටොන් 02 ක් පමණ එක්රැස් කරන අතර නොදිරන කසළ ප්‍රතිචක්‍රීකරණයට විධිමත් කසළ කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතියක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි. එසේම සභාව විසින් දිරන කසළ භාවිතාකර නිෂ්පාදනය කරන කොම්පෝස්ට් පොහොර ප්‍රමාණය පිළිබඳ වාර්තා කිරීම සඳහා ලේඛනයක් නොතිබීම නිසා දෛනික කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය හා ඉතිරි තොගය පිළිබඳ තොරතුරු ලබාගත නොහැකි විය.	නොදිරන කසළ එකතුකිරීමේ වැඩසටහන නැවත ආරම්භ කර ඇති බව හා පොහොර පැකට් කරනු ලබන ආකාරය අනුව නිෂ්පාදනය කරනු ලබන පොහොර ප්‍රමාණය මැනීම් කරන බව.	විධිමත් කසළ කළමනාකරණ පද්ධතියක් හඳුන්වා දීම හා විධිමත් ලේඛන නඩත්තුවක් කළ යුතුය.

3.2 කළමණාකරණ අකායර්ක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
-----	-----	-----
2021 නොවැම්බර් 09 දින කුඹුල්ගම ප්‍රදේශයේ පිහිටි මාතර ප්‍රාදේශීය සභා කාර්යාලය කැකනදුර ප්‍රදේශය වෙත ස්ථානගත කර තිබුණි. පැරණි කාර්යාලය පිහිටි ගොඩනැගිල්ල සභාව වෙත පවරා ගෙන බදු පදනම මත හෝ වෙනත් පාර්ශ්වයක් වෙත ලබා දීමට ක්‍රියාමාර්ග නොගැනීම නිසා එම ගොඩනැගිල්ල වසර 02 කට අධික කාලයක් තිස්සේ ප්‍රයෝජනයකට ගැනීමකින් තොරව පැවතුණි.	ප්‍රධාන ලේකම් කාර්යාලයේ නීති නිලධාරීගේ හා නඩු කටයුත්තට පෙනී සිටින නීතිඥ මහතාගේ උපදෙස් ලැබුණු විගස මෙම ගොඩනැගිල්ල සම්බන්ධයෙන් ඉදිරි කටයුතු සිදු කරන බව.	ගොඩනැගිල්ල එලදායී කටයුතු සඳහා කඩිනමින් යොදා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.3 මෙහෙයුම් අකායර්ක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
-----	-----	-----
(අ) මාතර, තල්පාවිල පිහිටි ඉත්තපිටියවත්ත නමැති කැබලි කළ ඉඩමෙන් විකුණා තිබූ කැබලි 91 කින් 26 ක් වෙනුවෙන් තක්සේරු වටිනාකම හා සත්‍ය විකුණුම් වටිනාකම අතර වෙනස මත හිඟ සියයට 1 ක ගාස්තු අය කර ගෙන නොතිබුණි.	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ නියෝග ප්‍රකාරව කටයුතු කර ඇති බවත් මේ වන විට සියයට 1 ගාස්තු අයකරගෙන ඇති බව.	ගැසට් නිවේදනය ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) නාවිමන උතුර මිරිස්වත්ත කැලේ හා සපුගස්ආරදෙනිය නමැති ඉඩම තෝවාසික භාවිතය සඳහා අනුබද්ධම් කිරීම සඳහා ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනය, භූ විද්‍යා හා පතල් කැනීම් කාර්යාංශය, හා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය යන ආයතනවලින් නිර්දේශ ලබා ගෙන ඒ පිළිබඳව සලකා බැලීමෙන් තොරව ඉඩම සංවර්ධනයට අදාළව නිර්දේශ ඉදිරිපත් කර තිබීම හේතුවෙන් ජලය බැස යාමේ මාර්ග අවහිර වී අධික වර්ෂා තත්ත්වය තුළ පස් කඳු සෝදා යාමෙන් පාරිසරික ගැටළු උද්ගත වී තිබූ බවත් ඒ මගින් අවට පදිංචිකරුවන්ගේ ජන ජීවිතයට බලපෑම් ඇතිව තිබුණි.	ඉඩම කැබැලි කිරීම තාවකාලිකව නවතා ඇති බවත්, පදිංචිකරුවන්ගේ ජන ජීවිතයට ඇති වී තිබෙන බලපෑම අඩු වී ඇති බව.	අදාළ නියාමන ආයතනවල අනුමැතිය යටතේ කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) 2018 වර්ෂයේ සිට 2023 වර්ෂයේ අගෝස්තු දක්වා කාලසීමාව තුළ අනුබද්ධම් කර විකුණන ලද ඉඩම් 18 කට අදාළව තාවකාලික තක්සේරු වටිනාකම මත පදනම්ව සියයට එකක ගාස්තුව අයකර තිබුණු නමුත් තක්සේරු විකුණුම් වටිනාකම හා සත්‍ය විකුණුම් වටිනාකම අතර වෙනස මත අයවිය යුතු සියයට එකක මුදල් අය කර ගැනීමට සභාව කටයුතු කර නොතිබුණි.	මේ වන විට සියයට එකක ගාස්තු අය කරමින් පවතින බව.	පනත ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

- (ඇ) සභා බල ප්‍රදේශයට අයත් නාගරික සීමාව ඇතුළත අළුතින් ඉදිකර තිබූ හෝ ඉදිකරමින් පැවති ගොඩනැගිලි 04 ක් සඳහා සංවර්ධන බලපත්‍රයක් ලබා ගෙන තිබූ බවට තොරතුරු විගණනයේදී ඉදිරිපත් නොවූ අතර එම ඉදිකිරීම් සිදු කිරීමේදී නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සැලසුම් හා සංවර්ධන නියෝගවලට අනුකූල නොවන පරිදි අදාළ ඉදිකිරීම් සිදුකර තිබුණි. එක් ගොඩනැගිල්ලක් ගැසට් නිවේදනය සඳහා අවසර ලබා දී ප්‍රකාරව කටයුතු ඇති බවත් ඉතිරි කළ යුතුය. ගොඩනැගිලි හිමිකරුවන් වෙත ලිපි යොමු කර ඇති බව.
- (ඉ) මාතර කැකණදුර මාර්ගයේ පිටකොරටුව, තල්පාවිල, නඩු පැවැරීමට කටයුතු ගැසට් නිවේදනය රේන්දගෙවත්ත යන ස්ථානයෙහි සැලසුම් හා සංවර්ධන කරන බව. ප්‍රකාරව කටයුතු නියෝග / රෙගුලාසි වලට අනුකූල නොවන පරිදි වර්ග මීටර් 619 ක වර්ග ප්‍රමාණයකින් යුතු සිව් මහල් වාණිජ කළ යුතුය. ගොඩනැගිල්ලක් ඉදි කර තිබුණි.

3.4 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
පළාත් කළමනාකරණ සේවා නිලධාරීන්ගේ සංගමය විසින් වාර්ෂිකව පවත්වනු ලබන සම්මේලනය සඳහා සභාවේ නිලධාරීන්ට අවශ්‍ය ප්‍රවාහන පහසුකම් සැලසීම වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.114,300 ක් බාහිර පාර්ශවයක් වෙත සභා අරමුදලින් ගෙවා තිබුණි.	දකුණු පළාත් ප්‍රධාන ලේකම්ගේ නිර්දේශය හා ආණ්ඩුකාර අනුමැතිය ලැබී ඇති බව.	ආයතන සංග්‍රහය, මුදල් රෙගුලාසි හා වක්‍රලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු බව.

3.5 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනයේ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) යක්දූව කසළ කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ පොහොර හැලීමට භාවිතා කරන හලර් යන්ත්‍රය අසල කොම්පෝස්ට් ගොඩ ගසා තබන ස්ථානය ආවරණය කිරීමට Aluminium Composite Panel පුවරු භාවිතා කර අහල් 1x1 ප්‍රමාණයේ Box Bar රාමු යොදා වර්ග මීටර් 22.28 ක ප්‍රමාණයේ ආවරණයක් සකසා තිබුණු අතර කොම්පෝස්ට් ගබඩා කරන ස්ථානය ආවරණ කිරීමට තරම් ශක්තිමත් භාවයක් හා කාබනික ද්‍රව්‍යවලට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවක් Aluminium Composite Panel පුවරුවලට නොතිබුණි. ඇස්තමේන්තු පිළියෙල කිරීමේ දී එම කරුණු පිළිබඳව අවධානය යොමු නොකිරීම හේතු කරගෙන ආවරණය සකස් කිරීමට රු.545,355 ක මුදල ඵලදායී ලෙස වැය කර නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී හලනු ලබන පොහොර නියමිත ධාරිතාවයට ළඟා වූ පසු ඉවත් කිරීමටත් ගොඩගැසීම වැලැක්වීමටත් කටයුතු කරනු ලබන බවත්, පිටතට නෙරා ඇති කොටස් නැවත සකස් කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ඇස්තමේන්තු පිළියෙල කිරීමේ දී ප්‍රායෝගික භාවිතය පිළිබඳව අවධානය යොමු කළ යුතුය.

(ආ) මාතර ප්‍රාදේශීය සභා ගොඩනැගිල්ලේ නව පිවිසුම් මාර්ගයේ කාණුවේ බැම්ම ඉදිකිරීමේ දී හැඩයම් සැකසීම සඳහා පදම් කළ ලෑලි (PlyWood) පුවරු භාවිතා කර තිබූ අතර, ඒ සඳහා ගෙවීම් කිරීමේ දී දකුණු පළාත් ඉංජිනේරු සේවා කාර්යාලය විසින් 2022 අගෝස්තු 22 දින ct – 36 යටතේ හඳුන්වා දී තිබූ රු.1,439 ක රේටය භාවිතා කර ගෙවීම් කළ යුතු වුවත්, එම රේටය වෙනුවට දකුණු පළාත් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් 2022 සැප්තැම්බර් මාසයේ ST-057 යටතේ දෙවන පන්තියේ දැව යොදා හැඩයම් සැකසීමට හඳුන්වා දී තිබූ රු.3,394.50 ක රේටය භාවිතා කර හැඩයම් වර්ග මීටර් 63.16 ක් වෙනුවෙන් ගෙවීම් කිරීමේදී වර්ග මීටරයකට රු.1,955.50 බැගින් රු.123,509 ක මුදලක් කොන්ත්‍රාත්කරුට වැඩිපුර ගෙවා තිබුණි.	පළාත් මාර්ග සංවර්ධන වඩා වාසිදායක අධිකාරියේ මිල රේටයන් භාවිතා ලේඛනයෙහි සඳහන් කළ යුතුය. හැඩයම් සැකසීමේ මිල ඒකකය යොදාගන්නා ලද බව.
--	---

3.6 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
-----	-----	-----
(අ) සේවක සංඛ්‍යා සැලැස්මේ අතිරික්තව පවතින තනතුරු 26 විධිමත් කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	එකඟ වන බව.	කාර්ය මණ්ඩලයේ අතිරික්ත තනතුරු විධිමත් කළ යුතුය.
(ආ) මාතර ප්‍රාදේශීය සභාවේ සේවයේ නියුතු ප්‍රාථමික ශ්‍රේණියේ කම්කරුවන් 14 දෙනෙකුට තනතුරට අදාළ නියමිත රාජකාරි පැවරීමකින් තොරව රාජකාරි පවරා තිබුණු අතර ඒ වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව රු. 6,271,390 ක මුදලක් සභා අරමුදලින් වැය කර තිබුණි. තවද බඳවා ගෙන තිබූ කම්කරුවන් සඳහා අදාළ නියමිත රාජකාරි පැවරීමක් සිදු නොකිරීම හේතුවෙන් මහජන සුභසාධනය සෞඛ්‍ය කටයුතු හා මාර්ග නඩත්තු කටයුතු නියමිත පරිදි සිදු කිරීමට නොහැකි වන අතර බඳවා ගත් අරමුණ ඉෂ්ඨ කර ගැනීමට නොහැකිව ඇති බවද විගණනයට නිරීක්ෂණය වේ. තවද 1988 ප්‍රාදේශීය සභා (මූල්‍ය හා පරිපාලන) රීති 5 (2) අනුව මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොමැති බවද නිරීක්ෂණය වේ.	සේවා අවශ්‍යතා අනුව රාජකාරි පවරා ඇති බව.	රීති ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.